24/02/2023

Νησταία τροφής, νησταία κόσμου

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Ζούμε σε μια χώρα, όπου οι μισές και παραπάνω επιχειρήσεις στην πατρίδα μας έχουν ως αντικείμενο το φαγητό. Εκπομπές, περιοδικά και διαδίκτυο έχουν γεμίσει από λαχταριστές συνταγές. Κατά βάθος, αληθινός βασιλιάς της εποχής μας φαίνεται πως είναι η κοιλιά του ανθρώπου.

Ακόμη και σε περιόδους νηστείας, το κύκλωμα της γαστρονομίας δεν φαίνεται να πτοείται: Οι νηστίσιμες λιχουδιές και οι απίστευτοι συνδυασμοί νηστίσιμων υλικών κάνουν ακόμα και τις μέρες αυτές να γίνονται αφορμή για γκουρμέ φαγοπότι. Από τη στιγμή που η νηστεία, αλλά και όλες οι εκδηλώσεις του εορταστικού κύκλου της πίστης μας, έχασαν, για τους περισσότερους από μας, το πνευματικό τους υπόβαθρο και έγιναν απλώς λαογραφικές εκδηλώσεις «για το καλό», δεν είναι πολύ δύσκολο, και τα παραδοσιακά να τηρήσουμε και τα νόστιμα να μην στερηθούμε. Το τι επιτρέπεται και το τι απαγορεύεται μοιάζει πολλές φορές με ένα θλιβερό κρυφτούλι με κανόνες και εκκλησιαστικούς περιορισμούς, που ψάχνουμε τρόπους να παρακάμψουμε, σαν το μικρό παιδί που αναζητά τρόπους να ξεγελάσει τη μαμά του και να φτάσει στο ποθητό βάζο με το γλυκό .

Βρισκόμαστε μπροστά σε μια περίοδο **νηστείας**. Μπροστά σε έναν δρόμο που μοιάζει για τους πολλούς γραφικός, βασανιστικός, ανώφελος και αναχρονιστικός. Είναι αλήθεια πως οι περισσότεροι άνθρωποι δεν μπορούν να καταλάβουν γιατί θα πρέπει να αναστείλουν μια από τις βασικότερες λειτουργίες του σώματος και να στερηθούν μια από τις αμεσότερες χαρές της ζωής αυτής: Το φαγητό. Και όμως! Αν θα θέλαμε να είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας, θα βλέπαμε πως, πολύ εύκολα, η ανάγκη να τραφούμε καταλήγει, τις περισσότερες φορές, σε ένα πάθος να καταβροχθίσουμε και να μετατρέψουμε το φαΐ σε υπέρτατο νόημα ζωής. Ο δούλος της κοιλιάς, ο κοιλιόδουλος, χωρίς να το καταλαβαίνει, έχει αποδειχτεί πως ο δρόμος προς την ευτυχία περνάει μόνον μέσα από τη χρήση κάθε διαθέσιμου πόρου αυτής της γης. Και μάλιστα, η τάση αυτή, δεν έχει φρένο τον χορτασμό της κοιλιάς. Αυτό θα ήταν τουλάχιστον ένας φραγμός και ένας φυσικός περιορισμός. Δυστυχώς, η απληστία, που ξεκινάει από την τροφή, γίνεται τρόπος ζωής και κάνει τον άνθρωπο να τα θέλει όλα αποκλειστικά δικά του. Όπως η κοιλιά εθίζεται να μην αφήσει ούτε πόντο που να μην καταληφθεί από λιχουδιές, έτσι και η καρδιά εθίζεται να μην παραχωρεί ούτε εκατοστό στον άλλον. Δεν είναι τυχαίο που σήμερα η Εκκλησία μας, στην κυριακάτικη ευαγγελική περικοπή πριν την έναρξη της **Μεγάλης Σαρακοστής,** ξεκινάει με την εντολή της συγγνώμης.

«Αν συγχωρήσετε τους ανθρώπους για τα παραπτώματά τους θα σας συγχωρήσει και σας ουράνιος **Πατέρας** σας. Αν όμως δεν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα παραπτώματά τους, και ο πατέρας σας δεν θα συγχωρήσει τα δικά σας παραπτώματα» (Μτθ 6, 14-15).

Σκεφτείτε λίγο την λέξη *«συγχωρώ».* Τι άλλο μπορεί να σημαίνει από το ότι παραχωρώ χώρο στον άλλον, από το ότι η καρδιά μου χωράει το λάθος του αλλού, τη διαφορετικότητα του άλλου , τα ιδιαίτερα ελαττώματα και τα ιδιαίτερα

προτερήματα του; Έτσι είναι: Ο λαίμαργος άνθρωπος είναι λαίμαργος και στις σχέσεις του. Είναι καταναλωτής ανθρώπων, καταναλωτής αγάπης και μάλιστα καταναλωτής άπληστος .

Ακόμη και έτσι όμως, πάλι το ερώτημα παραμένει: Γιατί όχι καταναλωτής τροφής και ανθρώπων, αν αυτό μου δίνει χαρά και νόημα ζωής;

Ο **Χριστός** μας, στο σημερινό Ευαγγέλιο καταλαβαίνει την επιθυμία μας να πλουτίσουμε. Μας ξέρει γιατί αυτός μας έπλασε. Νιώθουμε άδειοι, έρημοι, πεινασμένοι και διψασμένοι. Νιώθουμε πως βρεθήκαμε σε έναν κόσμο ματαιότητας, όπου τίποτε δεν είναι σταθερό και όλα τα φθείρει ο χρόνος. Η **Εκκλησία** μας, που αντηχεί τη φωνή του δικού Του σώματος, δεν μας καλεί να βασανίσουμε τον εαυτό μας, στερώντας τον από αυτές τις μικρές και λίγες χαρές, όπως το φαγητό. Η Εκκλησία μάς καλεί να ξεκολλήσουμε από τη μιζέρια του κόσμου, να μην αρκεστούμε στα φθαρτά και τα προσωρινά αλλά να αναζητήσουμε χαρά και πλούτο που ούτε σκουριά ούτε οι κλέφτες μπορούν να τον απειλήσουν (Μτθ. 6,19).

Ο ίδιος ο Χριστός μας, μάς καλεί να απελπιστούμε από τον κόσμο και να αποδεχτούμε το γεγονός πως τίποτα μόνιμο, βαθύ και αληθινά συναρπαστικό δεν έχουμε να περιμένουμε από αυτόν. Σε όλη την σημερινή περικοπή κυριαρχούν οι λέξεις «ουρανός» και *«επουράνιος Πατέρας».* Όλη η σημερινή περικοπή είναι μία αρπαγή από την γη και μια πρόσκληση για στροφή της κεφαλής προς τα πάνω, ή μάλλον προς τα μέσα. Διότι σήμερα, με τα λόγια του Χριστού, θυμόμαστε πως είμαστε γιοι και θυγατέρες Πατέρα επουρανίου και άφθαρτου και πως τα γήινα, τα φθαρτά και τα ασήμαντα δεν είναι σε θέση να χορτάσουν τους βαθείς πόθους και τις επιθυμίες μας. Η νηστεία από μόνη της δεν λέει τίποτε. Αντίθετα, μπορεί να γίνει ακόμη ένα εργαλείο εγκλωβισμού στα μέτρα και στις απαιτήσεις αυτού του κόσμου. Βλέπει ο Χριστός και τους Φαρισαίους να νηστεύουν. Ξέρει όμως πως η νηστεία τους αυτή τρέφει την λαιμαργία τους για τον έπαινο και τον θαυμασμό των ανθρώπων.

Δεν είναι αυτοσκοπός η νηστεία. Είναι μια εσωτερική υπέροχη προπόνηση ετοιμασίας όλης της ύπαρξης, σώματος και ψυχής, να λεπτυνθούν για να μπορέσουν να συντονιστούν με τους λεπτότατους κυματισμούς μιας άλλης πραγματικότητας, με τους λεπτούς ήχους μιας άλλης ουράνιας Πατρικής φωνής, που μας καλεί να σταματήσουμε να επενδύουμε στα κτιστά και να αναζητήσουμε την αληθινή άκτιστη πατρίδα μας. Τέτοιες διαδρομές πρέπει να παραμείνουν κρυφές σε μια κοινωνία που ξέρει μόνον να παχαίνει την καρδιά και την κοιλιά. Όσοι νηστέψουν αλλά δεν αποστρέψουν με διάθεση ολόκαρδη τα μάτια από τον κόσμο της κατανάλωσης, ταλαιπωρούν απλώς τον εαυτό τους. Και η σημερινή

περικοπή μας βάζει ένα πνευματικό τεστ: Ναι, να νηστέψουμε, αλλά να παρατηρήσουμε συγχρόνως και τον εαυτό μας: Τι συνοδεύει την νηστεία μας ; Χαρά ή λύπη; Χαμόγελο ή κατήφεια; Αλλαγή προτεραιοτήτων ή θλιβερά γευστικά υποκατάστατα; Πιεζόμαστε επειδή απαρνιόμαστε χαρές και μικρά δώρα της ζωής αυτής ή έχουμε καταφέρει να στρέψουμε τη ματιά μας στους θησαυρούς μιας άλλης πραγματικότητας, θησαυρούς που δεν μπορούν να μας τους στερήσουν οι συνθήκες της ζωής αυτής;

Αν θέλετε μάλιστα να αφιερώσετε λίγο χρόνο στοχασμού και στην αποστολική περικοπή, θα διαπιστώσετε με πόσο υπέροχο τρόπο ο Άγιος Απόστολος Παύλος, με τον δικό του τρόπο, έρχεται να συντονιστεί με τα λόγια του **Χριστού**:

Μιλάει για τη νύχτα αυτού του κόσμου (Ρωμ. 13,12). Πολλά πράγματα μπορεί να συμβολίζει νύχτα: Την αμαρτία, τη διαστροφή, την ατιμία, τον θάνατο. Συμβολίζει όμως και την ματαιότητα, τη φθαρτότητα και τη μιζέρια αυτού του κόσμου. Με το δικό του λοιπόν υπέροχο λόγο μας καλεί να σταματήσουμε να επενδύουμε στον κόσμο αυτόν. Στον κόσμο, που δεν μπορεί να μας χορτάσει, που δεν μπορεί να μας ξεδιψάσει. Ο **Παύλος** δεν μας απαγορεύει απλώς τα φαγοπότια, τα μεθύσια, την ασύδοτη και ακόλαστη ζωή (Ρωμ. 13,13). Στην ουσία μας διαβεβαιώνει πως δεν είναι ωφέλιμα, πως δεν έχουν τίποτα να μας δώσουν πως δεν κρύβουν χαρά, πως μας αφήνουν στο τέλος πιο μόνους και πιο στερημένους από πριν. Μας καλεί να ντυθούμε τον **Χριστό** (Ρωμ. 13,14), για να αλλάξουμε κριτήρια και να πειστούμε πως ανήκουμε σε μια άλλη πραγματικότητα, λουσμένη στο φως και την αληθινή πλησμονή. Αυτή η άλλη πραγματικότητα έχει σαν υπέρτατο νόμο, όχι την αρπαγή αλλά το κέρασμα, το δόσιμο και τη συγχωρητικότητα. Αυτόν τον τρόπο ζωής ήρθε να μας φέρει και να μας φανερώσει ο **Χριστός** στη γη με το λόγο Του, το παράδειγμα Του, την θυσία Του την ανάστασή Του. Μας καλεί να στρέψουμε τη ματιά μας σ΄ Εκείνον και να μετριόμαστε με τη δική Του ύπαρξη.

Αν δεν το κάνουμε, όπως πολλοί άνθρωποι δεν το κάνουν, θα αναζητούμε την αξία μας, συγκρινόμενοι με τα λάθη των άλλων και θα παρηγοριόμαστε για την μιζέρια μας, αναζητώντας διαρκώς τις πτώσεις των αδερφών μας. Αυτός που κρίνει ξένο δούλο (Ρωμ. 14,4), ξέρει κατά βάθος πως είναι λίγος και ανεπαρκής. Δεν το αντέχει και ψάχνει μια φτηνή παρηγοριά στα λάθη των άλλων. Όποιος όμως δέχτηκε τη φιλοξενία στον άπειρο χώρο της αγάπης του Θεού, αποκτά την ικανότητα και την ευλογία να ποθεί να βρεθούν όλοι οι άνθρωποι στην ίδια αγκαλιά και μαθαίνει να είναι και ο ίδιος για τον κόσμο μια μεγάλη καρδιά κι ένας τόπος που οι άνθρωποι γαληνεύουν και αισθάνονται ασφαλείς από τη διαρκή κατάκριση και τη διαρκή απειλή που τους επιφυλάσσει αυτός ο αδηφάγος κόσμος.

Δεν ξεκινούμε από **Δευτέρα** μόνον νηστεία τροφής. Ξεκινούμε **νηστεία κόσμου**,

απάρνηση των **ψεύτικων δώρων** του και εγκαινιάζουμε πόθο και ελπίδα Χριστού και της αγκαλιάς Το, που μέσα της είναι κρυμμένοι όλη η θησαυροί της ζωής.

Πηγή: pemptousia.gr/ Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού